Jólét és halálozás összefüggése az Egyesült Államokban és Európában

New England Journal of Medicine (2025; 392: 1310-1319; VOL. 392 NO. 13
Published: April 2, 2025

Kulcsszavak: jólét, halálozás, Egyesült Államok, Európa

Forrás Internet-helye: https://www.nejm.org/doi/10.1056/NEJMsa2408259

Dr. Irene Papanicolas (Department of Health Services, Policy, and Practice, Brown University School of Public Health) és mt. tanulmánya a ***„U.S. Health and Retirement Study“ (HRS)*** keretében készült. A felmérésben mintegy 20.000 hatvan és nyolcvanöt év közötti amerikai polgár vett részt, akik kétévente kaptak kérdőívet egészségi állapotukra, lakáskörülményeikre, nyugdíjukra és szakmai tevékenységükre vonatkozóan. Az első megkérdezés idején a résztvevők átlagéletkora 65 év volt. Vagyonuk (ingatlanok nélkül medián 36.200 USD-t tett ki, az egyes kvartilisek közötti különbség azonban rendkívül erőteljesen (2.000 és 235.000 USD) között ingadozott. A vagyoni helyzet értelemszerűen befolyásolja a halálozást. Az Egyesült Államok és Európa közötti összehasonlítás azt mutatja, hogy a várható élettartam a gazdagok körében mindkét kontinensen magasabb. Az Egyesült Államokban azonban a várható élettartam alacsonyabb mint más fejlett országokban, az elmúlt években pedig tovább csökkent. Ennek okai: az egészségtelen életstílus, az elhízottság, a stressz, a környezeti kockázatok, valamint számos gazdasági tényező.

Az európai időskorúak körében az amerikai vizsgálat mintájára készített ***„Survey of Health, Ageing and Retirement“ (SHARE)*** Észak- és Nyugat-Európára, Dél-Európára és Kelet-Európára terjedt ki. Az időskorúak vagyona Lengyelországban a legalacsonyabb (átlagosan 800 EUR; 0-4.000 EUR között és Svájcban a legmagasabb (157.400 EUR; 36.000 és 470.000 EUR között).

A szegényebbek mindkét kontinensen korábban halnak. A legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező kvartilishez viszonyítva a halálozás a második kvartilisben 20%-kal, a harmadik kvartilisben 32%-kal, a negyedik kvartilisben 40%-kal alacsonyabb volt.

Még szemléletesebb a Kaplan-Meier-túlélési görbe alapján való összehasonlítás: az Egyesült Államokban a felső kvartilishez tartozó időskorúak 80%-a még 10-12 év elteltével is életben volt, az alsó kvartilishez tartozóknak csak 65%-a.

A különbségek Észak- és Nyugat-Európában (Belgiumban, Dániában, Franciaországban, Németországban, Hollandiában, Ausztriában, Svédországban és Svájcban), valamint Dél-Európában (Olaszországban, Portugáliában és Spanyolországban) alacsonyabbak mint az Egyesült Államokban. A várható élettartam mindkét európai régióban a legalsó vagyoni kvartilisben nagyjából azon a szinten van, amelyet az Egyesült Államokban csak a felső kvartilisben érnek el. A helyzet az alsó kvartilishez tartozóknál csak Kelet-Európában (Észtországban, Magyarországon, Lengyelországban, Szlovéniában és a Cseh Köztársaságban) rosszabb. A várható élettartam ott jóval 65% alatt van.

Dr. Irene Papanicolas:
irene_papanicolas@brown.edu